

τόσον καιρό νὰ δώσετε πολιτική μόρφωση στὸ λαό, φροντίζοντας νὰ γίνῃ ὁ χωρισμὸς τῶν τάξεων, ὁ ἀπαραίτητος γιὰ νὰ πάρῃ ἓνα Κράτος τὸ σωστὸ δρόμο. Μόρφωση μᾶς χρειάζεται, κύριε Ράλλη, μόρφωση ποὺ δὲ δίνεται μὲ μιστριώτηδες καὶ μὲ καθαρῆς. Ζητήστε τὴ ρίζα τοῦ κακοῦ καὶ μὴ θαρρεῖτε πῶς μὲ τὸ μπόλιασμα ἑνὸς κλωναριοῦ μπορεῖ νὰ κάψει ἡ σαπίλα τοῦ δέντρου! κι ἄμα βρεῖτε τὴ ρίζα αὐτὴ — τότε γράψτε στὴν πολιτικὴ διαθήκη πὺ θ' ἀφήσετε στοὺς διαδόχους σας νὰ κάνουν αὐτοὶ ἐκεῖνο, ποὺ ἐσεῖς ἔπρεπε νὰ ἴδετε καὶ νὰ ἔχετε ἀρχισμένο.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ. Νὰ μὴ βασκαθεῖ τὸ Ὑπουργικὸ μας τὸ Συμβούλιο! Θὰ ξέρουν βέβαια οἱ ἀναγνώστες μας πῶς ὄλα τὰ ζητήματα ποὺ ἔχει νὰ συζητήσει, τὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο συζητοῦνται σὲ δυὸ χέρια, τοῦλάχιστο, ἀπ' τὸν Πρωθυπουργό. Μιὰ φορὰ μὲ τοὺς πέντε Ὑπουργοὺς καὶ μιὰ φορὰ μὲ τὸν Ὑπουργὸ τῆς Δικαιοσύνης. Ἔτσι βρεθήκαμε αὐτὲς τὲς μέρες στὴν ἀμίμητη εἰκόνα νὰ ξαναδημοσιευτοῦν τὰ Διατάγματα τῶν διορισμῶν τῶν νέων Καθηγητῶν γιὰ τὴν πρώτη φορὰ μπήκε κατὰ λάθος κι ἡ ὑπογραφή τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης! Δὲν κάνετε τέλος πάντων μιὰ κάθαρση στοὺς ἀμεσώτερους συνεργάτες Σας, κύριε Πρωθυπουργέ, γιὰ νὰ λείψουν αὐτὲς οἱ ἀποκριατικὲς εἰκόνας; Ἐχετε δὲ κάπιο σάπιο ὕλικὸ ἐκεῖ, ποὺ μπορεῖ — αὐτὸ τοῦλάχιστο — νὰ κοπῇ, χωρὶς νὰ πάθει τίποτε τὸ δέντρο — οὔτε ἡ παιδεία.

ΜΙΑ ΓΚΑΦΙΤΣΑ. Ὁ κ. Ράλλης αὐτὲς τὲς μέρες φαίνεται πῶς μᾶς τὰ θαλάσσωσε λιγάκι μὲ τοὺς λογαριασμοὺς του. Ἐδῶ σημειώνουμε μόνο, πῶς γιὰ νὰ χτυπήσει τὸ φόρο τοῦ εἰσοδήματος ἀναγκάστηκε νὰ πει πῶς φορολογεῖται ὁ ἀστὸς ποὺ ἔχει εἰσόδημα 250 δραχμὲς τὸ μῆνα, ἐνῶ εἶναι γνωστὸ πῶς $250 \times 12 = 3000$ καὶ πῶς εἰσοδήματα μέχρι 4000 μένου ἀφορολόγητα.

ΝΑ ΗΣΥΧΑΣΕΙ. Οἱ «Ἀθηναῖοι» εἶταν ὄλο φόβο αὐτὲς τὲς μέρες πῶς θ' ἀναγκασότανε, λέει, ὁ κ. Βενιζέλος νὰ πάει στρατιώτης, πῶς θ' ἀκυρωνότανε ἡ ἐκλογή του ἀπ' τὸν Ἄρειον Πάγο καὶ πῶς ὄλες οἱ πράξεις τοῦ Βενιζέλου ὡς Πρωθυπουργοῦ θὰ εἶταν ἀκυρες. Ὅσο γιὰ τὸ τελευταῖο τὸν καθυσόχασε λιγάκι ὁ κ. Φιλάρετος μ' ἓνα του ἄρθρο στὶς «Ἀθη-

ναι» τοῦ Σαββάτου. Μὲ τὴν ἡλικία πάλι ποὺ δήλωσε στὸν Πειραιᾶ ὁ κ. Βενιζέλος, ἔλειψαν κ' οἱ ἄλλοι φόβοι τοῦ κ. Πάπ, ὁ ὁποῖος ἐλπίζουμε πιά νὰ ἡσυχάσει ἀπὸ τὶς σκοτούρες του γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Βενιζέλου.

ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΑ. Μιὰ θαυμάσια ἀποκριατικὴ ἀπόλαυση μᾶς ἔδωσε ἡ Κυβέρνηση δημοσιεύοντας στὸ φύλ. 10 τοῦ χ. Β' τῆς Ἐφημερίδας τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἔκθεση τῆς κριτικῆς ἐπιτροπῆς τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς. Τὴ συνιστοῦμε σὲ ὅσους θέλουν νὰ περάσουν ἀπολαυστικὲς στιγμὲς. Ἐκεῖ θὰ βροῦν πῶς ὁ Εἰσηγητὴς τῆς φιλοσοφίας, ποὺ μεταμορφώ- νει τὸν Condillac σὲ Κονδιλλάκιον, κρίνει τὴν ἀξία τῶν ὑποψηφίων γιὰ φιλοσοφικὴ ἔδρα κατὰ τὶς γραμματικὲς καὶ συντακτικὲς γνώσεις τους (κοίτ. π. χ. σελ. 27 τῆς ἔκθεσης: «Ἐν σελ. 2 φέρεται «οἱ οἱ Ἄγγλοι λεγόμενοι συνειρμολόγοι», ὅπερ = οἱ οἱ συνειρμολόγοι ψυχολόγοι οἱ καλούμενοι Ἄγγλοι. Ἦθελε δὲ νὰ εἶπῃ «οἱ οἱ Ἄγγλοι ψυχολόγοι οἱ καλούμενοι συνειρμολόγοι» καὶ παρακάτου «... γράφει «ἡ ἰδέα αὐτὴ οὐσα ἔμφυτος ἐν παντὶ τῷ ἀνθρώπῳ», ὡς εἰ ἦτο δυνατόν νὰ εἶνε ἔμφυτος ἐν μέρει μόνον τινὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἐν τῇ χειρὶ π. χ. ἢ τῷ ποδὶ κλπ.») καὶ μόλις στὸ τέλος θυμᾶται τὰ λογικὰ σφάλματα τοῦ ὑποψήφιου, ὁ ὁποῖος εἶναι δρᾶστης τοῦ θαυμάσιου δρισμοῦ πῶς «κύκλος λέγεται τὸ ἔχον ὄρια». «Ἐναν ἄλλον ὑποψήφιον προτιμᾷ ὁ Μαργαρίτης γιὰ τὴν διόρθωσὲ τὸ ὑποσυνείδησιν σὲ ὑπόσυνείδησιν, τὸ δυαδισμόν στὸ δυϊσμόν κ' ἔτσι ἔγινε μεγάλος φιλόσοφος, δείχνοντας τὸν τρόπο τῆς διανοήσεως τοῦ κ. εἰσηγητοῦ», μὰ γι' αὐτὴν τοῦ ἀκριβοῦς τῆ φράση κι ἄλλες παρόμοιες ποὺ βρίσκονται μέσα στὴν ἔκθεση ἀξίζει τόσο αὐτὸς ὅσο κι ὁ φιλόσοφος εἰσηγητὴς τὴν ἄμεση πάψῃ. Μὰ αὐτὸ θὰ γινότανε — ἂν εἶχαμε Ὑπουργὸ τῆς Παιδείας! Ὡς τόσο, μιὰ καὶ μιλήσαμε γιὰ τὴν ἔκθεση, πρέπει νὰ τονί- σουμε πῶς μόνον ὁ κ. Σκιαῆς ἐξεπλήρωσε μὲ σοβαρότητα καὶ σκέψη τὴν ἐντολή.

ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ. Εἰν' ἀλήθεια, πῶς ὁ κ. Ζυμβρακάκης ἀπὸ πολλὰς πληγὰς μᾶς γλύτωσε μὰ μὲ τὴν ἄγρια συμπεριφορὰ του ἀπέναντι στοὺς χωροφύλακες καὶ τὴ μεγάλη του ἀυστηρότητα μόρφωσε ἔτσι τὰ κατώτερα ὄργανά του ποὺ νὰ γίνονται ἡ-

ρωες σκηνών· σὺν κὶ αὐτὲς τῆς Δευτέρας. Πρέπει νὰ ψάξει κανεὶς μὲ τὸ κερὶ γιὰ νὰ βρεῖ ὄχι μόνον χωροφύλακα μὰ κὶ ἐνωμοτάρχην κὶ ἀξίωματικὸν ποὺ νὰ τοῦ μιλήσῃ μὲ καλὸν τρόπον. Ἄς ἐλπίσουμε πὼς οἱ Ἴταλοι ὀργανωτὲς ποὺ σὲ λίγο θάρθουν θὰ μᾶς ἀπαλλάξουν ἀπὸ παρόμοιες σκηνὲς διδάσκοντας στὰ ὄργανα τῆς χωροφυλακῆς ἀπ' τὸν τελευταῖον χωροφύλακα ὡς τὸν κ. Ζυμβρακάκη μὲ τὸν τρόπον πρέπει νὰ φέρονται στοὺς πολίτας γιὰ νὰ τοὺς ἐμπνέουν τὸ σεβασμὸν στὸν ἑαυτὸν καὶ στὴν τάξην.

Η ΔΕΣΧΗ ΤΗΣ ΔΕΣΧΑΣ. Ἴσως νὰ εἶναι πολὺ βαρὺς ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ καζίνου τῶν φιλελευτέρων, ποὺ ἔδωκε ὁ κ. Ράλλης· ἴσως αὐτὸς νὰ μὴν εἶχε δικαίωμα νὰ μιλήσῃ μὲ τέτοιον τρόπον. Ἐνα πρᾶμα εἶναι σύμφωνον καὶ μὲ τὶς δικῆς μας τὶς γνώμες, πὼς ἡ Βενιζελικὴ Δέσχη κάθε ἄλλο εἶναι παρὰ οἱ πολιτικοὶ σύλλογοι ποὺ μᾶς ἀνάγγειλε μὲ τόσον στόμφο ὁ κ. Βενιζέλος καὶ ποὺ μ' ἔκαναν τότε ποὺ διάβαζα τὰ λόγια του σὲ μέρος ὅπου οἱ σύλλογοι αὐτοὶ μεσουρανοῦν νὰ ἐνθουσιασθῶ κυριολεκτικῶς. Οἱ πολιτικοὶ σύλλογοι ποὺ θὰ ἔνωσαν σὲ κάθε μέρος τοὺς ἀνθρώπους μὲ κοινὰ συμπεράσματα, οἱ πολιτικοὶ σύλλογοι ποὺ θὰ εἶχαν ἠρισμένον ρητὸ πρόγραμμα, οἱ πολιτικοὶ σύλλογοι ποὺ θὰ ὑπόδειχναν τοὺς ὑποψήφιους βουλευτῆς - τέτοιοι πολιτικοὶ σύλλογοι δὲν ἰδρῦθησαν. Ἴσως νὰ μὴν εἶταν δυνατὸ νὰ ἰδρῦθουν μὰ ἡ καρικατούρα τοῦ πολιτικοῦ συλλόγου, ἡ Δέσχη ποὺ ἐνώνει ὄσους δέχονται τὶς φιλελευτέρες ἀρχῆς (ποιῆς;) καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀρχηγοῦ, αὐτὴ δὲν ἔπρεπε νὰ ἰδρῦθαι ἀπὸ ἄνθρωπον, ποὺ εἶχε καθαρὰ στὸ κεφάλι του τὴν ἰδέαν τοῦ πολιτικοῦ συλλόγου. Ἐτσι βρισκόμαστε σὲ ἀπέλπιστικὴν κατάστασιν ὅσοι ἤρθαμε μὲ τὸ σκοπὸν νὰ ἐργαστοῦμε καθαρὰ καὶ συστηματικὰ· θὰ εὐχόμεθα δλόψυχα νὰ μὴν εἶχαμε βρεῖ καμμιά προεργασία ἐδῶ, παρὰ ἐκείνην ποὺ βρήκαμε. Δυστυχῶς βρεθήκαμε μπροστὰ σὲ δρόμους στραβοανοιγμένους· βρεθήκαμε μπροστὰ σ' Ἐκπαιδευτικὸν Ὁμίλου, σ' Ἐργατικὰ Κέντρα, σὲ Δέσχας Φιλελευτέρων! Κι ὅπως ἐκεῖνος ποὺ ἔχει σοβαρὴ ἀπόφασιν νὰ χτίσῃ γερὸ σπίτι δὲ θὰ τὸ χτίσῃ βέβαια ἀπάνου στὰ ἐρείπια, ἔτσι κ' ἡμεῖς ἔχουμε πρῶτα νὰ γκαρεμίσουμε ὅ,τι ἔγινε κακὰ γιὰ ν' ἀρχίσουμε ἀπ' τὸ θεμελιακὸν λιθάρην τῆς σοβαρῆς καὶ συστηματικῆς δουλειᾶς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

© Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Τὰ γραφεῖα τῆς «Φοιτητ. Συντροφιάς» μεταφερθῆκαν ὁδὸς Σταδίου ἀρ. 16, τρίτον πάτωμα, δωμάτιον ἀρ. 8. Εἶναι ἀνοιχτὰ κάθε βράδι ἀπὸ τὴν 7.

— Τὴν περασμένην βδομάδα ὁ Φῶτος Γιουφύλλης κάλεσε μερικοὺς κυρίους στὸ «Ἐργατικὸν Κέντρον» τῆς Πάτρας καὶ τοὺς διάβασε καινούρια τραγούδια του ἀπὸ μιά σὺλλογη ποὺ τὴν ἐπιγράφει «Χρώματα». Ὑστερον ἔγινε καὶ κουβέντα φιλολογικὴ. Κ' ἔτσι, μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς, πὼς ἀρχίγησε καὶ κάποια πνευματικὴ κίνησις, στὴν παροπλοῦ Μιστριώτικη Πάτρα.

— Στὴν Κυπριώτικη «Ἀλήθεια» (19 Ἰαν. 1912) ὁ κ. Μ. Δ. Φραγκοῦδης, ὁ διευθυντὴς τῆς, δημοσιεύει μὲ τὸν τίτλον «Γεννηθῆτω Φῶς», ἕνα σημαντικὸν ἀρθρον ποὺ ἀρχινεῖ ἔτσι:

— «Δόξα σοὶ ὁ Θεός! Τὸ γλωσσικὸν ζήτημα συζητεῖται πιά ἐπισημῶς ἀπὸ καθένας, χωρὶς τὴν γελοῖαν καὶ τὴν τυφλὴν καὶ τὴν βλακώδη ἕως κόρα προκατάληψιν, ὅτι τάχατες οἱ ὑπὲρ τῆς Δημοτικῆς θέλουσι μ' αὐτὴν νὰ καταστρέψουν τὴν Ἐρησκείαν, τὴν Πατριδαν, καὶ δὲν ἔρω καὶ γὰρ τί ἄλλο ἀκόμα!»

— Συζητεῖται λοιπὸν καὶ τὸ Γλωσσικὸν Ζήτημα καὶ στὴν Κύπρον καὶ τοῦτο τὸ χροστάμε στὸν κ. Φραγκοῦδην.

— Μεγάλῃ μέρῃ καὶ ἡ περασμένη Τετάρτη ποὺ ἀρχίγησε τὰ μαθήματά του στὸ Πανεπιστήμιον ὁ νέος καθηγητὴς κ. Σίμος Μενάρδος. Στὶς ἐφημερίδας γράφηκε πὼς ὁ κ. Μενάρδος θὰ γιουχαῖσται καὶ θὰ σφυριχτεῖ, μὰ τὸ ἐναντιὸ συνέβηκε, γιὰ τὸ μάθημα τοῦ κ. Μενάρδου τέλειωσε μὲ τηλοκραυγὰς καὶ μὲ χεροκοροτήματα.

— Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς μερικοὶ πήγαν μὲ τὴν καλὴν διάθεσιν νὰ τὸν σφυριξοῦν... καὶ πρῶτον πρῶτον αὐτοὶ τὸν χεροκοροτήσαν. Τόσον μάγεψε καὶ τράβηξε τὸ ἀκροατήριόν του ὁ γόγος — καθὼς τὸν εἶπανε — ῥήτορας.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ἀλιβ. Σπινουδάκη. Ἀίντινι. Δὲν ἀπάντησες στὰ μέγα στὰ γράμματά μας. Σοῦ στείλαμε, μὲ συστημένον γράμμα, τὶς ἀποδείξεις τοῦ ἐδῶ ταχυδρομείου, σοῦ στείλαμε τὴν ἐπίσημην βεβαίωσιν τῆς Γαλλικῆς πόστας τῆς Σμύρνης πὼς ὁ κ. Μιχ. Ροδάκης τὰ πήρε τὰ δέματα, κὶ ὅμως οὔτε ἀν φλαβες τὰ συστημένα γράμματά μας δὲ μᾶς ἐγραψες. Θὰ περιμένουμε ἀκόμα δεκαπέντε μέρες καὶ ὕστερα θάναγκαστοῦμε νὰ ἐκθέσομε στὶς στήλας τοῦ «Νουμά» ὅλην αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν ποὺ δὲν τιμᾶει καθόλου τὸν ἀνταποκριτὴν σου. — κ. Ἀλ. Μ. Βόλο. Λάβαμὲ συντροφίαν κ. κ. Ἀδ. καὶ Σαρ. κ' εὐχαριστοῦμε. — κ. Κ. Ρ. Δὲν τὸ δημοσιεύομε τὸ ἀρθρον σου «Ὁ θρησμός τῆς ἀερολογίας» ποὺ μᾶς ἔστειλες, ὄχι γιὰ τὸν ἕνα λόγον, μὰ γιὰ τὸν ὅτι συγγραφεὺς ποὺ καταπιάστηκες νὰ σατυροῖσες, δὲν ἀξίζει οὔτε τὴν σάτυρον ὕστερ' ἀπὸ τ' ἀνόητα κὶ ἀσεβέστατα λόγια ποὺ ἔγραψες γιὰ τὸ Σολωμό.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Γ΄.

Υ

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 11 ΤΟΥ ΦΛΕΒΑΡΗ 1912

Υ

ΑΡΙΘΜΟΣ 466

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕΝ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Α. Ε. Κουβέντες — 'Ο Πειραιάς.
ΙΔΑΣ. Έλληνοβουλγαρικά (τέλος).
ETTORE MOSCHINO. Τριστάνος και 'Ιζόλδη (μεταφρ.
Ν. Ποριώτης) συνέχεια.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ. Πολιτική 'Επιθεώρηση.
Γ. Ν. ΠΟΛΙΤΗΣ. Κριτικά σημειώματα — 'Ιδα: «'Οσοι
ζωντανοί»,
Α. Τ. Χαραυγή.
Α. ΤΡΑΝΟΣ. Φιλελεύθεροι (Δ').
Σ. ΣΚΙΠΗΣ. Τά «Δυο αδέρφια» του Ψυχάρη (τέλος).
Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ. — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΙΔΑ: ΟΣΟΙ ΖΩΝΤΑΝΟΙ

Ἡ ξεχωριστὴ ἀτομικότητά τοῦ συγγραφέα, νὰ δῶ, τι πρῶτα πρῶτα διαφέρει τὸν κριτικὸν. Μέσ' ἀπὸ τὴς γραμμῆς θὰ διαβάσῃ, ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸν τεχνίτην θὰ θελήσῃ τὸν ἄνθρωπον νὰ βρῇ. Δὲν πολυσοκίττειται γιὰ μιὰ τυχαία καλλιτεχνικὴ ἐπιτυχία ἑνὸς ἀνθρώπου κοινοῦ, ποῦ — τὸ ξέρει — στείρα θὰ μείνῃ σὰν τὴ στείρα τὴν ψυχὴν του. Ὅμως πάντα τὸ πρῶτον τοῦ μέλημα θὰ εἶναι ν' ἀνακαλύψῃ ἔστω καὶ λίγα μονάχα λαμπυρίσματα ποῦ θὰ μπορέσουν ἀργότερα νὰ δώσουν μιὰ δυνατὴ προσωπικότητα. Ὅπου μιὰ τέτοια φλόγα ζωῆς αἰώνιας ποῦθενὰ δὲ φωτίζει τὸ ἔργον, ὁ συγγραφέας εἶναι χαμένος, κ' ἡ ἐπιεικέστερη κρίσις, μιὰ καταφρονετικὴ σιωπὴ.

Τί χαρὰ ἔμωσ γιὰ τὸν κριτικὸν σὰ νοιώθῃ κάτω ἀπὸ τὴς σελίδες ἑνὸς βιβλίου σὰν κάτω ἀπὸ ἕνα πέπλον, μιὰ ψυχὴν ν' ἀνασαίνειν — ἕνα κορμὶ ποῦ ἀναταράσσεται, ποῦ κουνιέται, ποῦ τρεμοσαλεύει. Σὰ λέπια ξεφλουδίζονται καὶ πέφτουν τότες οἱ λέξεις, οἱ συλλογισμοί, κάθε ὑλικὸ ἐμπόδιον, ἡ ἴδια ἡ

ζωὴ σου μιλάει μὲ τὸ στόμα τῆς, καὶ ἀναπνέεις καθαρὸν ἀέρα, ἥλιο, φῶς. Πόσο ἀνάξιος θὰ δειχνοῦσιν, ἂ σὲ μιὰ τέτοια περίστασις οἱ μικρὲς τοῦ ἔργου ἀδυναμίαι (ποῦ εἶναι σὰν ἡ ζυγλοφτονη ἐκδίκηση τῆς Φύσεως ἀγνάντια στὸ ἀνθρώπινον μεγαλεῖον) δὲν κατωρθώσανε νὰ σοῦ ἀφήσουν ἀνάλλαχτη μιὰ τέτοια ἐντύπωσις. Θέλεις νὰ κατακρίνης τὴν ἀνεπάρκεια μερικῶν ἰσχυρισμῶν, τὴν ἀντίφασιν σὲ μερικὰς γνώμεις, καὶ νομίζεις πὼς καταδικάζεις μ' αὐτὰ τὸ συγγραφέα, καὶ δὲ βλέπεις πὼς ἔλη ἡ καταδικη πέφτει ἀπάνω σου, κοντόθωρον κριτὴν, ἐσένα ποῦ ὁ στενὸς σου ὁ ψυχικὸς κόσμος, ἀνήμπορος ν' ἀνοιχτῇ σὲ μιὰ γενικὴ ἐπισκόπησις, σκοντάφτει πάντα σὲ ἀσήμαντας μικρότητες; «Εἶν' ἀδύνατον νὰ μὴν πιστέψῃς πὼς ἔχεις νὰ κάνῃς μὲ Θεῶν τέκνα, ἀκόμα καὶ ἔ, σὰ μιλάει, οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦς δὲν εἶναι πιθανοὶ καὶ ἀναντίρρητοι».

Οἱ ξεχωριστοὶ ἄνθρωποι ἔρχονται στὴ ζωὴ μὲ μιὰ βούλα στὸ μέτωπόν τοῦς. Ἀμέσως τοῦς γνωρίζεις. Δὲν εἶναι κεινοὶ ποῦ κουλουριάζονται καὶ σέρπονται καὶ βάζουν ὄλα τοῦς τὰ δυνατὰ γιὰ νὰ φτάσουνε κάπου. Δὲν τὴ ζητᾶνε τὴν ὑπεροχὴν. Τοῦς δόθηκε. Καὶ πολλὰς φορὰς τοῦς βαραίνει σὰν ἕνα χρέος ἀγνάντια στὴ ζωὴ. Καὶ σὲ στιγμὰς λιγοψυχίας, δταν αἰσθάνονται τὴ δυσαναλογία τοῦ πόθου τοῦς μὲ τὴν πραγματικότητά, τότες ὀνειρεύονται μιὰ ἡσυχὴ ζωὴ μετρημένη, μιὰ ζωὴ ἀνθρώπων κοινῶν, χωρὶς μεγάλους πόνους καὶ χωρὶς μεγάλας χαρὰς, μιὰ ζωὴ ἀπόμωρη. «Κρίμα νὰ μὴν μποροῦμε νὰ τοῦς ἀκολουθήσομε καὶ μεῖς» ξεφωνίζει ὁ Ἰδας σὲ μιὰ ὥρα ἐσωτερικῆς ἀνημπορίας, μιλιώντας γιὰ κάτι τέτοιους μικροὺς ἀνθρώπους. Γιατὶ τὸ ξέρει «πὼς τὰ κύματα τῆς αἰωνιότητος ἀναβλύζουσι ἀπὸ τὰ βάθη τὰ ἀγνωρίστα τῆς ψυχῆς του», τὸ ξέρει πὼς «αὐτὸς εἶναι κάτι». Καὶ εἴτε ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους εἴτε καὶ μακριὰ τοῦς, θὰ εἶναι πάντα ὁ νικητῆς, ὁ νικητῆς γιὰτὶ κατώρθωσε νὰ εἶναι ὁ μνηαχός, δημιουργώντας μιὰ προσωπικότητα καὶ δίνοντας μιὰ δικήν του ξεχωριστὴ θεωρίαν, ἕνα πνευματικὸν ἄρωμα στῆς κοινῆς ζωῆς τὸ ἀχρωμὸν καὶ ἀμύριστον ὑλικόν.

Νὰ νοιώθῃς πὼς δίνεις στὸν ἄμορφον τὸν ὄγκον μιὰ δικήν σου μορφήν καὶ νὰ πιάνῃς τὴν κρυφὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων — νὰ καταλαβαίνῃς, σημαίνει νὰ δημιουργῇς. Δημιουργεῖς καὶ πιάνεις τὸν ἑαυτὸν σου. Τί περισσότερο μπορεῖ νὰ δοθῇ σ' ἕνα ἄνθρωπον, καὶ τί μπορεῖ πάρα πάνω νὰ ποθῆσῃ; Καὶ τί σημα-